

Wachttijd dure medicijnen loopt op tot bijna 600 dagen

Thieu Vaessen

In het kort:

- **De vergoeding van nieuwe dure medicijnen laat in Nederland gemiddeld 597 dagen op zich wachten.**
- **Dat is bijna zes maanden langer dan in de jaren voor 2022.**
- **Farmabedrijven en het ministerie van VWS voorzien dat de doorlooptijd verder gaat oplopen.**

Het bereiken van een prijsakkoord over nieuwe dure medicijnen laat in Nederland steeds langer op zich wachten. De beoordeling van dure medicijnen en onderhandelingen over de prijs ervan duurden vorig jaar gemiddeld 597 dagen. Dat is bijna een half jaar langer dan het gemiddelde van 420 dagen over de periode van 2015 tot en met 2021.

Dat blijkt uit berekeningen van de branchevereniging van farmabedrijven, de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen (VIG). 'Patiënten zijn nu de dupe', zegt Carla Vos, adjunct-directeur van de VIG. 'Zo'n wachttijd van ruim anderhalf jaar is niet uit te leggen. Dit moet echt anders.'

Tienduizenden euro's per medicijn

De lange doorlooptijd vertraagt vooral de introductie van nieuwe medicijnen tegen kanker, waaronder immuuntherapieën. Veel van deze geneesmiddelen kosten tienduizenden euro's per patiënt per jaar en moeten in Nederland een speciale vergoedingsprocedure doorlopen, de zogenoemde sluis voor dure medicijnen.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) trok de prijsonderhandelingen over de duurste geneesmiddelen in 2015 naar zich toe, door de sluisprocedure te introduceren. Zo wil het ministerie de totale uitgaven aan dure medicijnen beter beheersen. De uitgaven aan dure geneesmiddelen zijn gestegen van €1,8 mrd in 2015 naar €2,6 mrd in 2021. Dankzij de onderhandelingen worden volgens VWS jaarlijks honderden miljoenen euro's bespaard.

Record: 1115 dagen wachten

Het gemiddelde van bijna twintig maanden wachttijd is berekend op basis van de twaalf medicijnen waarover het ministerie vorig jaar een prijsakkoord bereikte. Het record kwam op naam van het geneesmiddel Imnovid tegen multipel myeloom, een vorm van kanker in het beenmerg die vroeger bekendstond als de ziekte van Kahler. De beoordeling van en onderhandelingen over dit middel van Bristol Myers-Squibb duurden 1115 dagen.

De farmabedrijven vrezen dat de wachttijden dit jaar nog verder zullen oplopen, doordat medicijnen sneller het etiket 'duur' gaan krijgen. Minister Ernst Kuipers van VWS liet eerder deze week in een Kamerbrief weten dat hij wil gaan onderhandelen over alle nieuwe medicijnen, die een extra uitgavenpost van €20 mln of meer met zich meebrengen. Voorheen lag de ondergrens op €40 mln.

'Zeer lastig'

In de Kamerbrief erkent Kuipers dat nieuwe medicijnen later beschikbaar zullen komen door de verlaging van het criterium naar €20 mln. 'Ik begrijp dat dat voor patiënten zeer lastig is', aldus de minister. Tegelijkertijd stelt hij de farmabedrijven verantwoordelijk voor de trage toelating, omdat die 'uitzonderlijke hoge prijzen blijven vragen' voor hun nieuwe medicijnen.

Om te voorkomen dat de sluisprocedure helemaal vastloopt, doet Kuipers wel water bij de wijn. Hij ziet af van het voornemen uit het regeerakkoord om de grens te verlagen tot €10 mln aan jaarlijkse uitgaven. De minister zegt hiervoor te kiezen om de doorlooptijden voor vergoeding van nieuwe medicijnen 'beheersbaar' te houden.

Op dit moment zitten er volgens de VIG 35 nieuwe medicijnen 'in de sluis', waaronder diverse middelen tegen spierziektes en andere zeldzame aandoeningen. Het ministerie van VWS meldt alleen in de Staatscourant welke geneesmiddelen zijn opgenomen in de sluisprocedure en houdt tot nu toe geen centraal register bij.

Duits model

Uit de berekeningen van de farmabedrijven blijkt dat vooral de prijsonderhandelingen langer duren, namelijk elf maanden in 2022 tegenover zeven maanden in de jaren daarvoor. Ook het indienen van de dossiers door farmabedrijven en de beoordeling door het Zorginstituut hebben vorig jaar meer tijd gekost. Het Zorginstituut zegt dat verschillende stappen zijn genomen om de beoordeling efficiënter te laten verlopen.

De farmabedrijven en de VIG voeren al langer een campagne om de introductietijd van nieuwe medicijnen in Nederland terug te brengen naar honderd dagen. Ze pleiten voor invoering van een 'Duits model', waarbij nieuwe goedgekeurde medicijnen meteen beschikbaar komen voor patiënten en worden afgerekend op basis van een prijsakkoord dat later tot stand kan komen.

Patiënten komen in sommige gevallen toch in aanmerking voor medicijnen waarover nog geen prijsakkoord is gesloten, doordat ze kunnen deelnemen aan vervolgonderzoek. Ook stellen de farmabedrijven de medicijnen soms tijdelijk gratis ter beschikking, maar daartoe lijken ze steeds minder vaak bereid.

De Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties kon donderdag nog niet reageren op de cijfers over de tragere toelating van nieuwe medicijnen.